

rumpling, og jeg er betænkelig ved dette. Det er ikke for mig noget afgørende Punkt, men jeg henstiller til Overvejelse, om man tør gaa med til det. Provinshandelskammeret udtaler sig om dette Spørgsmaal paa en Maade, som jeg ogsaa gerne vil fremhæve, idet det siger: „Særlig under Hensyn til den i talrige Selskaber gennemførte Regel om Notering paa Navn af Aktier en vis Tid før Generalforsamlingen som Betingelse for Stemmeret vil den foreslaaede Regel kunne virke som en Overrumpling. Vi skal derfor henstille, at den i den nugældende Lovs § 32 fastsatte Protestret for ikke mødende Aktionærer optages i Udkastet.“ Jeg henviser med Hensyn til Protestretten ganske til det, der her er anført, idet jeg fuldt ud kan slutte mig dertil.

Jeg vil gerne omtale endnu et ganske ringe Spørgsmaal. Hidtil har man kunnet anmelde et Aktieselskab efter eget Ønske enten til Føreren af Handelsregisteret i Provinserne eller til selve Aktieselskabs-Registeret i København. Lovforslaget ændrer nu dette til en Pligt til at holde sig til København, og Provinshandelskammeret har udtalt sig derimod, idet det nærer Ønske om, at det skal være tilladt som hidtil at anmelde et Selskab i Provinserne til Føreren af Handelsregisteret der. Det er, som sagt, et lille Spørgsmaal, men jeg vil gerne spørge den højtærede Minister, om den hidtil gældende Ordning har medført nogen Gene.

Til Slutning skal jeg blot udtale mig om Bøderne, der i Lovforslaget foreslaas forhøjet meget betydeligt ud over det nugældende. Hvad der nu er 4000, foreslaas forhøjet til 10 000, hvad der nu er 2 000, bliver til 5 000 o. s. fr., og da den nugældende Lov ikke er ældre end fra 1917, synes jeg ikke, at der i Pengenes forandrede Købeevne findes tilstrækkelig Begrundelse for en saa stærk Forhøjelse. Jeg skal særlig pege paa, at der i § 63 bestemmes en Bøde paa indtil 5 000 Kr. for al anden Overtrædelse af denne Lov. Det er jo et meget vidt Begreb: al anden Overtrædelse, det kan være ganske ubetydelige Smaasager, og jeg er bange for, at Domstolene i dette store Beløb kan finde en Opmuntring til at sætte alt for høje Bøder for smaa Forseelser. Jeg er ogsaa paa dette Punkt enig med adskillige af de Organisationer, der har udtalt sig, bl. a. Fællesrepræsentationen og Dansk Dampskibsrederiforening, der har udtalt sig paa Side 88 og 92 (Tillæg A. Sp. 4701 og 4709).

Dette er, hvad jeg foreløbig ønsker at sige om det foreliggende Lovforslag. Det forekommer mig, at det alt i alt danner et udmærket Grundlag for Forhandling, og jeg anbefaler det paa mit Partis Vegne til velvillig Behandling i dette høje Ting.

Nina Bang: I Bilagene til det foreliggende Forslag til en Aktielov finder man en Skrivelse fra Nationalbanken til Handelsministeriet, og i denne Skrivelse udtaler Nationalbanken sig gennem to af sine Direktører, de Herrer Green og Ussing, om sin principielle Opfattelse af Aktievæsenet. Ifølge disse Herrers Udtalelser er Aktievæsenet blevet dannet, „for at den lille Kapital kan anbringe sig uden selvstændig Befattelse med Driften“; og som de lykkelige Ejere af denne lille Kapital, for hvis Bekvemmeligheds Skyld Aktievæsenet er indrettet, nævner de to Bankdirektører Enkerne, Pensionisterne og Landboerne. Aktievæsenet er altsaa blevet Enkernes Forsorg, de gamles Værge og en Formynder for de, maa man antage, maaske lidt naive Landboere. Man føler altid en vis Rørelse, naar man faar et Indblik i en naiv Opfattelse af Samfundsforholdene, men ens Rørelse bliver jo knap saa stor, naar denne naive og enfoldige Opfattelse af Samfundsforholdene findes hos to Repræsentanter for vort økonomiske Liv i en saa fremragende Stilling. Jeg skal senere nærmere belyse denne lille Solstraalefortælling, men jeg vil først give ogsaa vor principielle Opfattelse af Aktievæsenet.

Det er for os som for alle andre en Kendsgerning, at vi lever i et kapitalistisk Samfund, der er kendetegnet ved, at Produktionsmidlerne ejes af Kapitalen, og i hvilket Arbejdskraften kun kan komme til at udfolde sig, kun kan komme i Forbindelse med disse Produktionsmidler paa den Betingelse, at den afgiver en Del af Arbejdets Udbytte, den saakaldte Merværdi. Den Merværdi, som Kapitalen Time efter Time og Dag efter Dag tilegner sig, er det kapitalistiske Systems legitime Tilegnelsesform. Arbejderne søger gennem deres Organisationer at begrænse Omfanget af denne Tilegnelse, og de søger gennem deres Politik at føre Produktionen frem til et højere Trin, hvor denne Tilegnelse kommer til at ophøre. Men i begge disse Bestræbelser ønsker de ikke at lægge det kapitalistiske Produktionssystem Hindringer i Vejen for dets naturlige Udfoldelse. Vi ved, at Kapitalismens legitime Tilegnelse er ikke et Værk, der beror paa Enkeltmands mere eller mindre onde Vil-